

KM 04/14

Regler for valg av Kirkeråd

Merknader fra kirkemøtekomitéen og Kirkemøtets vedtak

Komiteens merknader

Komiteen legger i hovedsak saksorienteringen til grunn, men foreslår noen endringer.

Komiteen har drøftet ulike alternativer, og sett på hvilken valgmodell som på best mulig måte ivaretar de ulike krav og hensyn som skal oppfylles, at alle bispedømmerådene og de tre kategoriene skal være representert. I tillegg skal det sikres god kjønnsbalanse og at ungdom blir representert. Valget må også kunne gjennomføres slik at færrest mulig stemmer blir forkastet.

For å oppfylle disse kravene og legge til rette for at valget blir et reelt valg vil det også være avgjørende hvilke kategorier som blir valgt i de ulike omgangene.

Andre valgomgang - § 5-5

For å oppfylle disse kravene foreslår komiteen at det gjøres noen endringer i 2. valgomgang.

Det foreslås at det fortsatt skal være tre ordinære valgomganger. Lederen velges i 1. valgomgang og den lek kirkelig tilsatte i 3. valgomgang, dersom leder ikke er lek kirkelig tilsatt, sammen med et visst antall leke medlemmer og/eller prest.

Komiteen har vurdert det fremlagte forslaget, men anser at ordningen med at kandidatene må ha 40 prosent oppslutning for å bli valgt, ikke gir tilstrekkelig effekt og kan medføre at det må gjennomføres flere valgomganger og at mange må velges i 3. valgomgang. Dette vil komplisere opptellingen.

Komiteen fremmer derfor et nytt forslag til gjennomføring og opptellingen i 2. valgomgang i § 5-5 annet ledd. Begrepet «kåring» brukes i offentlig/juridisk lovgivning og benyttes derfor ved opptellingen her, og er i samsvar med det som brukes i forbindelse med opptellingen i Regler for valg av bispedømmeråd, jf. KM 5/14.

Ved opptellingen kåres først de to leke kandidatene som har fått flest stemmer til medlem av Kirkerådet. Deretter kåres den geistlige kandidaten som har fått flest stemmer. Denne prosedyren gjentas to ganger til ni medlemmer er kåret. Hver gang en kandidat blir kåret til medlem strykes de øvrige kandidatene fra det respektive bispedømmeråd fra denne valgomgangen. Til medlem av Kirkerådet fra det siste bispedømmet kåres den kandidat som har høyest stemmetall, uavhengig av kategori dersom valgt leder av Kirkerådet er lek. Dersom valgt

leder av Kirkerådet er prest blir den leke kandidaten med høyest stemmetall kåret til medlem.

Stemmelikhet - § 5-6

Komiteen foreslår at det ved stemmelikhet mellom kandidater først benyttes omvalg mellom disse og ikke loddrekning. Dette vil gi Kirkemøtet mulighet til å stemme på den av disse de ønsker inn i Kirkerådet. Ved fortsatt stemmelikhet avgjøres det ved loddrekning.. I forretningsorden § 7-6 har Kirkemøtet fastsatt at «ved stemmelikhet avgjøres hvem som er valgt ved loddrekning.» I dette punktet henvises det til at det for valg av Kirkeråd gjelder egne regler, som Kirkemøtet har fastsatt.

Komiteen mener derfor Kirkemøtet kan og bør fastsette en særskilt bestemmelse om bruk av omvalg ved stemmelikhet ved valg av Kirkeråd, slik at Kirkemøtet i slike tilfeller der mange skal velges i en valgomgang, kan ha omvalg. Kirkemøtet får dermed velge hvem som skal bli medlem av Kirkerådet. Om det skulle bli flere kåringer som måtte foretas ved loddrekning, kan det gi et uheldig utfall med hensyn til å oppfylle de kriterier som er fastsatt.

Komiteen foreslår at § 5-6 endres til:

Ved stemmelikhet gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddrekning. Stemmesedler som er feil utfylt skal forkastes.

Valg av lek kirkelig tilsatt - § 5-8

Kirkemøtet 2011 (KM 11/11) var opptatt av å få til en bedre ordning for varamedlemmene og at disse også burde velges av Kirkemøtet. Kirkemøtet vedtok imidlertid regler som ikke var i samsvar med kirke-loven § 25 første ledd. Kirkerådet måtte derfor gjøre om vedtaket (KR 79/11).

Komiteen har vurdert om det er mulig å ivareta deler av anliggende fra KM 11/11 ved å sørge for at lek kirkelig tilsatt i Kirkerådet har et varamedlem som allerede sitter i Kirkemøtet og at det dermed ikke automatisk blir vedkommende lek kirkelig tilsatt sitt medlem i bispedømmerådet som blir varamedlem. Siden lek kirkelig tilsatt velges etter at alle bispedømmerådene er representert, foreslås at § 5-8 endres og skal lyde:

Varamedlem for lek kirkelig tilsatt er den som får nest flest stemmer under valget i Kirkemøtet. I det tilfellet lek kirkelig tilsatt blir valgt til leder av Kirkerådet og er eneste representant fra sitt bispedømme, er varamedlem for lek kirkelig tilsatt dennes varamedlem til vedkommende bispedømmeråd.

Nominasjon av kandidater - § 3-4

Komiteen foreslår følgende endring i § 3-4 første punktum:

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene foreslå 4 av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge, blant disse den leke kirkelig tilsatte på ønsket plass. Alle prester i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

Dette medfører endring i § 4-1 bokstav c:

c) de 11 prestene, ordnet bispedømmevis.

Kirkerådets ungdomsrepresentasjon

Komiteen mener det er viktig å sikre god ungdomsrepresentasjon, noe Kirkemøtet har understreket i mange sammenhenger. Dette vil i første rekke være en utfordring for de som skal nominere kandidater til bispedømmeråd. Komiteen finner likevel å foreslå følgende endringer i regler for valg av Kirkeråd.

I § 2-1 tas inn følgende tilføyelse:

Kirkemøtet forut for det Kirkemøtet som skal velge Kirkeråd, velger en nominasjonskomité bestående av 5 personer, hvorav 3 leke medlemmer, 1 lek kirkelig tilsatt og 1 prest. *En av disse skal være under 30 år.*

I § 4-2 skal lyde:

Nominasjonskomiteen skal tilstrebe at begge kjønn er representert med ikke mindre enn 40 prosent på den samlede listen *og at listen inneholder en andel kandidater som er under 30 år på minst 20 prosent (om mulig).*

Andre momenter

Kirkemøtet erkjenner at det er vanskelig å forene alle de krav til fordeling av plasser i Kirkerådet som kirkeloven forutsetter. Komiteen har vurdert om det er mulig å ta dette opp i den forestående gjennomgang av kirkeloven, slik at dette kan endres før valg av nytt Kirkeråd i 2016. Komiteen finner ikke dette realistisk da stortingsbehandlingen trolig vil skje etter Kirkemøtet 2016.

Komiteen mener likevel det bør vurderes å oppheve disse kravene i kirkeloven i den kommende forvaltningsreformen, slik at Kirkemøtet har fleksibilitet og økt handlefrihet for valget av Kirkeråd i 2020.

En rekke spørsmål om Kirkerådets sammensetning og størrelse vil også måtte tas opp i forbindelse med arbeidet med ny kirkeordning.

Det er viktig at Den norske kirke får en ordning for valg av Kirkeråd som sikrer bred kompetanse og fortsatt representativitet i møte med det økte ansvar som følger med overføring av myndighet fra staten til kirken.

Kirkemøtets vedtak

1.

I Regler for valg av Kirkeråd vedtas følgende endringer:

§ 2-1 skal lyde:

Kirkemøtet forut for det Kirkemøtet som skal velge Kirkeråd, velger en nominasjonskomité bestående av 5 personer, hvorav 3 leke medlemmer, 1 lek kirkelig tilsatt og 1 prest. *En av disse skal være under 30 år.*

§ 3-4 endres til:

Nominasjonskomiteen ber bispedømmerådene foreslå *4 av sine leke medlemmer som kandidater i prioritert rekkefølge, blant disse den leke kirkelig tilsatte på ønsket plass. Alle prester i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet.* Fra bispedømmene i Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bør minst en av de foreslåtte kandidatene være same.

§ 4-1 bokstav c skal lyde:

c) *de 11 prestene, ordnet bispedømmevis.*

§ 4-2 skal lyde:

Nominasjonskomiteen skal tilstrebe at begge kjønn er representert med ikke mindre enn 40 prosent på den samlede listen *og at listen inneholder en andel kandidater som er under 30 år på minst 20 prosent (om mulig).*

§ 5-5 annet ledd skal lyde:

Ved opptellingen kåres først de to leke kandidatene som har fått flest stemmer til medlem av Kirkerådet. Deretter kåres den geistlige kandidaten som har fått flest stemmer. Denne prosedyren gjentas to ganger til ni medlemmer er kåret. Hver gang en kandidat blir kåret til medlem strykes de øvrige kandidatene fra det respektive bispedømmeråd fra denne valgongangen. Til medlem av Kirkerådet fra det siste bispedømmet kåres den kandidat som har høyest stemmetall, uavhengig av kategori dersom valgt leder av Kirkerådet er lek. Dersom valgt leder av Kirkerådet er prest blir den leke kandidaten med høyest stemmetall kåret til medlem.

§ 5-6 endres til:

Ved stemmelikhet gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelikhet treffes avgjørelsen ved loddtrekning. Stemmesedler som er feil utfylt skal forkastes.

§ 5-8 skal lyde:

Varamedlem for lek kirkelig tilsatt er den som får nest flest stemmer under valget i Kirkemøtet. I det tilfellet lek kirkelig tilsatt blir valgt til leder av Kirkerådet og er eneste representant fra sitt bispedømme, er varamedlem for lek kirkelig tilsatt dennes varamedlem til vedkommende bispedømmeråd.

2.

Kirkemøtet legger følgende presisering til grunn i spørsmålet om nominasjon av lederkandidater på nominasjonskomiteens kandidatliste:

- Kandidater som både sier ja til å stille som kandidat til medlem av Kirkerådet og som kandidat til leder, settes opp på kandidatlisten som en av de totalt 36 nominerte. Dette antas å være det normale.
- Dersom en kandidat kun stiller som kandidat til leder, men ikke ønsker å stille som ordinært medlem til Kirkerådet, kan nominasjonskomiteen føre denne lederkandidaten opp i tillegg til det antall som skal nomineres fra de øvrige kategoriene.
- Dersom en lederkandidat ikke blir valgt, og da ikke står på nominasjonskomiteens kandidatliste for valg til ordinært medlem, åpner reglene for at det kan fremmes forslag til kandidater under møtet, jf. § 3-3 og § 3-5. Denne kandidaten vil da komme inn i tillegg til de andre kandidatene på den aktuelle listen, og valgkomiteen må sørge for at kandidatlisten/ stemmeseddelen endres i samsvar med dette.